

LUNDS
UNIVERSITET

EKONOMI-
HÖGSKOLAN

AIPPI seminarium: Mål C- 392/19 VG Bild-Kunst – *Pandoras ask?*

JUR. DR JOHAN AXHAMN, UNIVERSITETSLEKTOR

EUD:s länkningspraxis (I)

- **C-466/12 - Svensson m.fl.**

- *”Artikel 3.1 i direktiv 2001/29 ska tolkas så, att tillhandahållandet på en webbplats av klickbara länkar till verk, som är fritt tillgängliga på en annan webbplats, inte utgör överföring till allmänheten på sådant sätt som avses i denna bestämmelse.”*

- **C-348/13 - BestWater International**

- *”Den omständigheten att ett skyddat verk som är fritt tillgängligt på Internet förs in i en annan internetsida med hjälp av en länk i vilken transklusionsteknik (”framing”) använts, såsom skett i målet vid den nationella domstolen, kan inte anses utgöra ”överföring till allmänheten” i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29, eftersom det aktuella verket inte har överförts till en ny publik eller överförts med hjälp av en viss teknisk metod som skiljer sig från den ursprungliga överföringen.”*

EUD:s länkningspraxis (II)

- **C-160/15 - GS Media**

- *För att avgöra huruvida tillhandahållandet på en webbplats av hyperlänkar till skyddade verk, som är fritt tillgängliga på en annan webbplats utan tillstånd från upphovsrättsinnehavaren, utgör en "överföring till allmänheten" i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29, ska denna bestämmelse tolkas så, att det ska slås fast om dessa länkar tillhandahållits utan vinstsyfte av en person som inte kände till eller som inte rimligen kunde känna till att dessa verk olagligen offentliggjorts på den andra webbplatsen, eller om dessa länkar tvärtom tillhandahållits i vinstsyfte, varvid personen i denna situation ska presumeras ha sådan kännedom.*

- **C-527/15 - Stichting Brein ("Filmspeler")**

- *Begreppet "överföring till allmänheten" i artikel 3.1 i direktiv 2001/29 ska tolkas så, att begreppet omfattar försäljning av en multimediaspelare (såsom den som är aktuell i det nationella målet) på vilken har förinstallerats tilläggsprogram som finns tillgängliga på internet och som innehåller hyperlänkar till för allmänheten fritt tillgängliga webbplatser där upphovsrättsligt skyddade verk gjorts tillgängliga för allmänheten utan rättsinnehavarnas samtycke därtill.*

Mål C-392/19 VG Bild-Kunst

- Domstolens dom (**stora avdelningen**) den 9 mars 2021
- Förslag till avgörande av GA Szpunar den 10 september 2020
- Bakgrunden till det nationella målet

Frågan till EUD

”Utgör inbäddning genom inramning (framing) på en tredje parts webbplats av ett verk som med rättighetsinnehavarens samtycke har gjorts åtkomligt på en fritt tillgänglig webbplats överföring till allmänheten av det verket, i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29, om inbäddningen sker genom att skyddsåtgärder som har vidtagits eller ålagts av rättighetsinnehavaren kringgås?”

Artikel 3 i direktiv 2001/29

- 1. Medlemsstaterna skall ge upphovsmän en ensamrätt att tillåta eller förbjuda varje överföring till allmänheten av deras verk, på trådbunden eller trådlös väg, inbegripet att verken görs tillgängliga för allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dessa verk från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.
- ...
- 3. De rättigheter som avses i punkterna 1 och 2 skall inte anses vara konsumerade genom någon form av överföring till allmänheten eller genom att alster görs tillgängliga för allmänheten enligt denna artikel.

Artikel 6 i direktiv 2001/29

- 1. **Medlemsstaterna skall ge tillfredsställande rättsligt skydd mot kringgående av effektiva tekniska åtgärder** om personen som utför kringgåendet känner till eller har skälig anledning att anta att han eller hon utför en sådan handling.
- ...
- 3. I detta direktiv avses med teknisk åtgärd varje teknik, anordning eller komponent som har utformats till att vid normalt bruk förhindra eller begränsa handlingar, med avseende på verk eller andra alster, som inte är tillåtna av innehavaren av enligt lag föreskriven upphovsrätt eller enligt lag föreskrivna till upphovsrätten närstående rättigheter eller av den rätt av sitt eget slag som föreskrivs i kapitel III i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/9/EG. **Tekniska åtgärder skall anses vara 'effektiva' om användningen av ett skyddat verk eller annat alster kontrolleras av rättsinnehavarna genom en åtkomstkontroll- eller skyddsprocess**, t.ex. kryptering, kodning eller annan omvandling av verket eller alstret eller en kontrollmekanism för kopiering, om processen uppfyller skyddsändamålet.

GA:s förslag till avgörande

- 1) Artikel 3.1 i direktiv 2001/29 ska tolkas så att överföring till allmänheten i den mening som avses i den bestämmelsen föreligger när ett upphovsrättsligt skyddat verk som med upphovsrättsinnehavarens tillstånd har gjorts fritt tillgängligt för allmänheten på en webbplats bäddas in på en webbsida på en annan webbplats på ett sådant sätt att verket visas automatiskt på den sidan så snart den öppnas, utan att det krävs någon ytterligare åtgärd från användarens sida.
- 2) Samma artikel ska tolkas så, att inbäddning på tredje parts webbplats med hjälp av en klickbar länk som använder "framing"-teknik av ett verk som med upphovsrättsinnehavarens medgivande har gjorts fritt tillgängligt på en webbplats inte är att anse som överföring av det verket till allmänheten i den mening som avses i den artikeln, när denna inbäddning kringgår skyddsåtgärder mot "framing" som upphovsrättsinnehavaren har vidtagit eller ålagt annan att vidta.
- 3) Tekniska skyddsåtgärder mot inbäddning på en webbsida av ett upphovsrättsligt skyddat verk som med upphovsrättsinnehavarens tillstånd har gjorts fritt tillgängligt för allmänheten på en annan webbplats, på ett sådant sätt att verket på den webbsidan visas automatiskt så snart sidan öppnas, utan att användaren behöver vidta någon ytterligare åtgärd, ska anses utgöra effektiva skyddsåtgärder i den mening som avses i artikel 6 i direktiv 2001/29.

EUD:s prövning av tolkningsfrågan

- *”Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 3.1 i direktiv 2001/29 ska tolkas på så sätt att den omständigheten att upphovsrättsligt skyddade verk som med upphovsrättsinnehavarens tillstånd har gjorts tillgängliga och fritt åtkomliga för allmänheten på en annan webbplats integreras i en tredje parts internetsida, genom tekniken med inbäddning, utgör en överföring till allmänheten, i den mening som avses i denna bestämmelse, om integreringen sker genom att skyddsåtgärder mot inbäddning som har vidtagits eller ålagts av rättighetsinnehavaren kringgås.”*
- Inbäddning av ett verk i en tredje parts webbplats genom inramning (framing)
- Tillstånd från upphovsmannen/rättighetshavaren: Verket är fritt åtkomligt på licenstagarens webbplats
- Krav på bestämmelse i nyttjandeavtalet enligt vilken licenstagaren ska vidta effektiva tekniska åtgärder mot inbäddning?

EUD:s prövning av tolkningsfrågan

- 46 Det ska preciseras att det, för att säkerställa rättssäkerheten och ett väl fungerande internet, inte kan vara tillåtet för upphovsrättsinnehavaren att begränsa sitt samtycke på annat sätt än genom effektiva tekniska åtgärder, i den mening som avses i artikel 6.1 och 6.3 i direktiv 2001/29. I avsaknad av sådana åtgärder kan det nämligen visa sig vara svårt, bland annat för de enskilda, att kontrollera om innehavaren har avsett att motsätta sig inbäddning av sina verk. En sådan kontroll framstår som än svårare när dessa verk omfattas av underlicenser.
- 47 Under sådana omständigheter består ... den allmänhet som upphovsrättsinnehavaren beaktade när vederbörande lämnade tillstånd till att hans eller hennes verk överfördes till den webbplats på vilken det ursprungligen publicerades endast av användarna av den webbplatsen och inte av användarna av den webbplats där verket senare har bäddats in utan upphovsrättsinnehavarens tillstånd, eller av andra internetanvändare.
- 48 Domstolen finner, med beaktande av dessa omständigheter, att under sådana förhållanden ska den åtgärd genom vilken ett upphovsrättsligt skyddat verk som med upphovsrättsinnehavarens tillstånd har gjorts fritt åtkomligt för allmänheten på en annan webbplats integreras i en tredje parts internetsida, genom tekniken med inbäddning, kvalificeras som "tillgängliggörande av detta verk till en ny publik".

Summa summarum

”Artikel 3.1 i direktiv 2001/29 ska tolkas på så sätt att den omständigheten att upphovsrättsligt skyddade verk som med upphovsrättsinnehavarens tillstånd har gjorts tillgängliga och fritt åtkomliga för allmänheten på en annan webbplats integreras i en tredje parts internetsida, genom tekniken med inbäddning, utgör en överföring till allmänheten, i den mening som avses i denna bestämmelse, om integreringen sker genom att skyddsåtgärder mot inbäddning som har vidtagits eller ålagts av rättighetsinnehavaren kringgås.”

Artikel 5(2) Bernkonventionen

- **“The enjoyment and the exercise of these rights shall not be subject to any formality”**
  - Tydliga exempel som omfattas av förbudet: Registering, deposition, avgift..
  - Generellt: **“What is at issue here is the recognition and scope of protection** and not the various possible ways of exploiting the rights given by the law. Member countries may, for example, prescribe model contracts governing the conditions of the utilisation of works without this being considered a formality. What one must look at is whether or not the rules laid down by the law concern the enjoyment and exercise of the rights.”
(Masouyé, WIPO Guide to the Berne Convention, 1978)

Reflektioner

- **Det ”nya”** – förhållandet till tidigare rättspraxis
  - Förtydligandet om **kringgående av ”skyddsåtgärder mot inbäddning som har vidtagits eller ålagts av rättighetsinnehavaren.”** (jfr Svensson & BestWater-målen)
  - GA:s förslag var mer upphovsmannavänligt
- **Kravet på effektiva tekniska skyddsåtgärder?**
  - ”Effektiva” tekniska skyddsåtgärder?
  - Formalitet (jfr artikel 5.2 Bernkonventionen)?
  - Förhållande till specifikationsprincipen m.m.?

Reflektioner

- **Praktiska och rättsliga effekter?**
  - Rimlig lösning i det enskilda fallet, men i bredare perspektiv öppnar upp *Pandoras ask*?
  - Tydlighet v. **flexibilitet** ("goda ad hoc-lösningar i enskilda fall")
  - Upphovsrättens **property**-karaktär urholkas alltmer – intrångsbedömningar är i ökande utsträckning beroende av bedömningar utifrån flera ömsesidigt beroende rekvisit, inklusive (i vissa fall) subjektiva rekvisit
  - Hur påverkas förutsättningarna för **kommersiell** licensiering och licensiering till **kulturarvssektorn**?

Reflektioner

- **Praktiska och rättsliga effekter?**
  - Om licenstagare inte tillämpar effektiva tekniska skyddsåtgärder i enlighet med avtalet?
  - Om tredje man kringgår ("effektiva") tekniska skyddsåtgärder?
  - Om licenstagaren frivilligt uppställer tekniska skyddsåtgärder?

Kontakt

- [johan.axhamn\(a\)har.lu.se](mailto:johan.axhamn@har.lu.se)

LUNDS
UNIVERSITET

**EKONOMI-
HÖGSKOLAN**